

BROSZURA INFORMACYJNA

Lokalnej Grupy Działania

„ZIEMIA ŁOWICKA”

Zasady finansowania w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)
- komponent Wdrażanie LSR

Łowicz, styczeń 2025

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

Ogólne zasady uzyskania dofinansowania w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Łowicka”	3
Na jakie przedsięwzięcia można uzyskać dofinansowanie.....	4
Słowniczek pojęć i skrótów	5
Operacje wykluczone z pomocy	7
Wnioskodawcą mogą być.....	7
Inne zasady	8
Zasady kwalifikowalności kosztów	8
Koszty niekwalifikowalne	8
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Działalności Gospodarczej	9
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Gospodarstw Agroturystycznych.....	10
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Zagród Edukacyjnych	11
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności.....	13
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach przygotowania koncepcji Smart Village	14
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach pozostałych zakresów:	15
Zasady uzyskania dofinansowania w ramach projektów partnerskich i realizowane w partnerstwie:	17
BIBLIOGRAFIA.....	17

Ogólne zasady uzyskania dofinansowania w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Łowicka”

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Łowicka” swoim obszarem obejmuje 8 gmin Powiatu Łowickiego: Gmina Bielawy, Gmina Chąšno, Gmina Domaniewice, Gmina Kocierzew, Gmina Łowicz, Gmina Nieborów oraz Miasto i Gmina Kiernożia.

Dla obszaru działania LGD „Ziemia Łowicka” opracowana została Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023 – 2027, w której określone zostały zakresy tematyczne, budżet przewidziany na poszczególne cele i przedsięwzięcia, grupy docelowe oraz formy dofinansowań w jakich przyznawane będzie wsparcie finansowe.

W ramach wdrażania LSR przewidziano następujące rodzaje operacji:

Konkursy – typ operacji w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny (Radę Decyzyjną LGD), a następnie przedkładanych do weryfikacji do Samorządu Województwa Łódzkiego.

Projekty grantowe - to operacje, w ramach których LGD jako beneficjent powierza innym podmiotom (grantobiorcom) realizację grantów, zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego.

Projekty grantowe na przygotowanie koncepcji Smart Village – to działania mające na celu opracowanie inspirujących rozwiązań dla harmonijnego rozwoju w postaci koncepcji. Ich zadaniem jest tworzenie zrównoważonych, innowacyjnych i technologicznie zaawansowanych społeczności wiejskich, które odpowiadają na zidentyfikowane problemy i wyzwania lokalnych społeczności. Zgodnie z definicją Smart Village to wsie (społeczności lokalne, regiony), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne.

Operacje własne – to projekty realizowane przez LGD, które nie spotkały się z zainteresowaniem innych wnioskodawców.

Projekty partnerskie – to co najmniej dwie operacje niezbędne do osiągnięcia wspólnego celu realizowane przez co najmniej 2 podmioty, z co najmniej dwóch obszarów objętych odmiennymi LSR

Operacje realizowane w partnerstwie - operacja realizowana przez co najmniej dwa podmioty z obszaru objętego daną LSR

Na jakie przedsięwzięcia można uzyskać dofinansowanie

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach celu C.1 Rozwój gospodarczy i zawodowy terenu LGD "Ziemia Łowicka"	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
200 000,00 €	P.1.1. Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym projektów wpływających na ochronę środowiska	osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs
200 000,00 €	P.1.2 Działania nakierowane na nowoczesne i innowacyjne rozwiązania dla rolników i producentów rolno - spożywczych	osoba fizyczna , osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej (w tym rolnicy)	konkurs
100 000,00 €	P.1.3 Inicjatywy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu	osoba fizyczna (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekty realizowane w partnerstwie,
100 000,00 €	P.1.4 Działania na rzecz wsparcia i rozwoju kapitału społecznego oraz wsparcie włączenia społecznego, w szczególności działania na rzecz zidentyfikowanych grup w niekorzystnej sytuacji	osoba fizyczna (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekty realizowane w partnerstwie, projekty partnerskie
Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach celu C.2 Podniesienie atrakcyjności turystyczno - rekreacyjnej i społeczno - kulturalnej terenu LGD "Ziemia Łowicka", w tym kreowanie postaw proekologicznych	grupy docelowe	sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
250 500,00 €	P.2.1. Inicjatywy na rzecz wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej oraz zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego, w tym integracja między pokoleniowa.	osoba fizyczna (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekty realizowane w partnerstwie, projekty partnerskie
400 000,00 €	P.2.2 Działania nakierowane na wzrost atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej obszarów wiejskich, w tym z zastosowaniem rozwiązań z zakresu ochrony środowiska	osoba fizyczna (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekty realizowane w partnerstwie, projekty partnerskie
242 000,00 €	P.2.3 Działania/ inicjatywy promujące lokalne produkty/ dziedzictwo kulturowo- historyczne oraz walory turystyczne obszaru LGD.	osoba fizyczna (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekty realizowane w partnerstwie, projekty partnerskie
7 500,00 €	P.2.4 Opracowanie koncepcji Smart Village	osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej	projekt grantowy

Słowniczek pojęć i skrótów

ARiMR- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc

CDR – Centrum Doradztwa Rolniczego

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Działalność rolnicza - działalność umożliwiającą przyczynianie się do dostarczania dóbr prywatnych i publicznych poprzez co najmniej jedno z poniższych działań:

- a) wytwarzanie produktów rolnych obejmujące działania takie jak chów zwierząt lub uprawa, w tym w drodze użytkowania torfowisk - przy czym produkty rolne oznaczają produkty wymienione w załączniku I do TFUE, z wyjątkiem produktów rybołówstwa - a także bawełnę i zagajniki o krótkiej rotacji;
- b) utrzymywanie użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza użycie zwykłych metod rolniczych i zwykłego sprzętu rolniczego

Grantobiorca – podmiot, któremu LGD powierzyła grant

Grant - środki finansowe powierzone grantobiorcy przez LGD na podstawie umowy na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego

Inwestycja – nabycie składników majątkowych, w tym praw majątkowych (np. licencji, znaków towarowych, patentów), nadających się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone na potrzeby jednostki

Inwestycja infrastrukturalna – budowa, w tym odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego w określonym miejscu oraz przebudowa w rozumieniu wykonania robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość szerokość bądź liczba kondygnacji

Inwestycja produkcyjna – inwestycja realizowana w celu uzyskania zysku

JSFP – jednostki sektora finansów publicznych

Koncepcje inteligentnych wsi (koncepcje Smart Villages) - oddolne koncepcje rozwoju obszarów wiejskich w skali mikro mające na celu wypracowanie lub wdrożenie efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów dzięki innowacyjnemu podejściu

Krótki łańcuch dostaw żywności (KLŻ) – partnerstwo rolników w zakresie sprzedaży wyprodukowanych we własnym gospodarstwie produktów rolnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub żywności zawierającej takie produkty, bezpośrednio

konsumentom finalnym lub zakładom prowadzącym handel detaliczny bezpośrednio zaopatrującym konsumentów finalnych

Koszty kwalifikowalne - koszty, które podlegają refundacji

LGD - Lokalna Grupa Działania (LGD „Ziemia Łowicka”)

LSR - Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Ziemia Łowicka” na lata 2023-2027

Ludzie młodzi - osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie ukończyły 25 roku życia

Małe gospodarstwo rolne - gospodarstwo, którego powierzchnia gruntów rolnych jest mniejsza od średniej wielkości powierzchni gruntów rolnych w kraju w 2023 r. wyrażona ha fizycznych, a w przypadku województw gdzie średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa za małe gospodarstwo przyjmuje się, gospodarstwo o powierzchni gruntów rolnych mniejszej niż średnia w tym województwie; określoną na podstawie informacji ogłaszanej przez Prezesa ARiMR na podstawie przepisów o PS WPR za rok 2023. Tym samym w województwie: dolnośląskim za małe gospodarstwo przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż: 18,16 ha, w kujawsko-pomorskim – 17,29 ha, w lubuskim – 23,18 ha, opolskim – 19,86 ha, w podlaskim – 12,82 ha, w pomorskim – 20,35 ha, w warmińsko-mazurskim – 23,88 ha, w wielkopolskim – 14,51 ha, w zachodniopomorskim – 32,99 ha, natomiast w pozostałych województwach – za małe gospodarstwo rolne przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż 11,42 ha.

Mikroprzedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników (w ujęciu średniorocznym) i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 milionów EUR

Małe przedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 50 pracowników (w ujęciu średniorocznym) i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 milionów EUR

Okres związania celem – okres po wypłacie pomocy, w trakcie którego beneficjent powinien utrzymać spełnianie warunków przyznania i wypłaty pomocy oraz realizować lub zrealizować określone zobowiązania w ramach danej interwencji PS WPR

Operacja nieinwestycyjna – operacja, która nie obejmuje inwestycji

Osoby w niekorzystnej sytuacji - osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunowie, kobiety, rolnicy z małych gospodarstw lub osoby poszukujące zatrudnienia

Projekt grantowy – operacja, w ramach której LGD jako beneficjent powierza grantobiorcy grant na realizację zadania objętego tym grantem

Pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych – działalność prowadzona w małym gospodarstwie obok działalności rolniczej, wykorzystująca zasoby tego gospodarstwa

Refundacja - zwrot części lub całości poniesionych kosztów kwalifikowalnych

Rolnik - oznacza osobę fizyczną lub prawną bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo jest położone na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz które prowadzą działalność rolniczą

Seniorzy – osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy ukończyły 60. rok życia

SW – Samorząd Województwa Łódzkiego

System IT - system teleinformatyczny ARiMR

System kategoryzacji Wiejskiej Bazy Noclegowej – ogólnopolski dobrowolny system podnoszenia jakości usług hotelarskich świadczonych w innych obiektach hotelarskich, wyróżniający podmioty regularnie prowadzące działalność turystyczną na obszarach wiejskich zgodnie z obowiązującymi przepisami

Wnioskodawca – podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy

Wypłata pomocy – płatność lub suma płatności z tytułu realizowania całej operacji, nie obejmuje zaliczki oraz wyprzedzającego finansowania

Operacje wykluczone z pomocy

- obejmujące budowę lub modernizację:
 - ✓ dróg,
 - ✓ targowisk,
 - ✓ sieci wodno-kanalizacyjnych,
 - ✓ przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dotyczące świadczenia usług dla rolnictwa.

O pomoc **MOŻE UBIEGAĆ SIĘ** wyłącznie podmiot posiadający numer EP (numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności).

Wymóg ten dotyczy również Grantobiorców.

Wnioskodawcą mogą być

- osoby fizyczne, w tym wykonujące działalność gospodarczą,
- osoby prawne, w tym organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych, mikro- i małe przedsiębiorstwa lub LGD (w ramach projektów grantowych lub operacji własnych),
- jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

Suma pomocy dla jednego beneficjenta nie może przekroczyć 500 tys. zł. Limitu nie stosuje się do JSFP.

Inne zasady

W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, pomoc przyznaje się, jeżeli jest realizowana:

- na obszarze objętym LSR;
- na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy przez okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem

Zasady kwalifikowalności kosztów

1. Koszty ogólne, do których zalicza się w szczególności koszty:
 - 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w tym:
 - a) kosztorysów inwestorskich,
 - b) projektów budowlanych,
 - c) wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów i budynków,
 - d) projektu OZE (odnawialne źródła energii) i termomodernizacji,
 - e) audytu energetycznego,
 - 2) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego,
 - 3) związane z kierowaniem robotami budowlanymi.
2. W przypadku gdy pomoc dotyczy zakupu nowych pojazdów, nowym pojazdem, zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym, jest pojazd fabrycznie nowy, który nie był zarejestrowany.
3. Nie są wspierane inwestycje/operacje, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, o ile wytyczne szczegółowe nie stanowią inaczej.
4. Nie są wspierane operacje/inwestycje, które mają charakter odtworzeniowy.

Koszty niekwalifikowalne

1. W zakresie operacji obejmujących inwestycje finansowanych z EFRROW, za niekwalifikowalne uznaje się:
 - 1) koszty poniesione przed dniem, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów ogólnych – przed dniem 1 stycznia 2023 r.;
 - 2) koszty ogólne związane z operacją w części przekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 3) koszty remontu budynków lub budowli, jeśli nie jest on połączony z ich modernizacją;
 - 4) koszty zakupu nieruchomości;
 - 5) koszty zakładania sadów i plantacji wieloletnich oraz wymiany w nich nasadzeń;
 - 6) koszty leasingu zwrotnego oraz dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak marża finansującego i ubezpieczenie;
 - 7) podatek od wartości dodanej (VAT):
 - w przypadku wnioskodawcy będącego rolnikiem uznaje się, że VAT jest kosztem niekwalifikowalnym,
 - w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną, osobą prawną (w tym również jednostką sektora finansów publicznych) lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej niebędącego rolnikiem –

- VAT jest kosztem niekwalifikowalnym, z wyjątkiem przypadków gdy nie podlega on odzyskaniu na podstawie krajowych przepisów o podatku VAT;
- 8) koszty zakupu używanych maszyn, urządzeń, wyposażenia, w tym również ich instalacji z wyłączeniem eksponatów w ramach operacji dotyczących dziedzictwa kulturowego;
 - 9) koszty zakupu zwierząt, roślin jednorocznych i ich sadzenia;
 - 10) koszty zakupu samochodów osobowych;
 - 11) koszty rozbudowy infrastruktury sieci 5G i sieci światłowodowej;
 - 12) koszty inwestycji w nawodnienia w gospodarstwie rolnym oraz związane z tym koszty budowy ujęć wody;
 - 13) koszty zakupu kotłów do spalania słomy;
 - 14) koszty inwestycji mających na celu dostosowanie do norm lub wymogów unijnych, z wyjątkiem inwestycji wspieranych na zasadach określonych w art. 73 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115.
 - 15) koszty sporządzenia wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność;
2. Podatek VAT może być kwalifikowalny, gdy brak jest prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zgodnie z przepisami prawa krajowego. Oznacza to, iż zapłacony podatek VAT może być uznany za koszt kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy beneficjentowi zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub do ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Beneficjentom może być wypłacona zaliczka, w wysokości nieprzekraczającej 50% kwoty przyznanej pomocy lub wyprzedzające finansowanie, którego wysokość nie może przekroczyć 44% kwoty przyznanej pomocy. W tym przypadku JSFP będą mogły otrzymać wyprzedzające finansowanie w wysokości różnicy pomiędzy 75% a intensywnością pomocy ze środków EFRROW. Oznacza to, że wyprzedzające finansowanie dla JSFP będzie mogło wynosić maksymalnie 20%.

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Działalności Gospodarczej

1. Pomoc przyznaje się w formie zwrotu części kosztów kwalifikowalnych,
2. Szacujemy, że możliwe dofinansowanie wyniesie 130 000,00 zł , ale jest to wysokość orientacyjna – zależy to od kursu euro,
3. Pomoc przyznaje się w wysokości do 65% kosztów kwalifikowalnych,
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia Wniosku o Przyznanie Pomocy (dalej WOPP) posiada:
 - Miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną;

- siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.
5. W przypadku gdy wnioskodawca wykonuje działalność gospodarczą, pomoc przyznaje się:
 - zgodnie z art. 19a albo art. 19b rozporządzenia GBER
 - jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo;
 - jeżeli warunki przyznania pomocy są spełnione przez wszystkich współników spółki, w przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej
 6. W zakresie rozwój DG pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WOPP wnioskodawca wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się Prawo przedsiębiorców, oraz nadal wykonuje tę działalność;
 - wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie w ramach PS WPR;
 - upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy wnioskodawcy na operację w zakresie start Działalności Gospodarczej w ramach PS WPR;
 - upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty wnioskodawcy płatności ostatecznej na podejmowanie lub prowadzenie lub rozwijanie działalności gospodarczej w ramach poddziałań 4.2, 6.2, 6.4 lub 19.2 objętych PROW 2014-2020
 7. W zakresie rozwój DG pomoc przyznaje się, jeżeli operacja zakłada osiągnięcie co najmniej 30% docelowego zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie pełny rok obrachunkowy od dnia wypłaty pomocy.
 8. Dodatkowo w okresie związania celem beneficjent zobowiązuje się w szczególności do:
 - utrzymania zrealizowanej inwestycji co najmniej w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy,
 - prowadzenia działalności, na którą została przyznana pomoc w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy,

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Gospodarstw Agroturystycznych

1. Pomoc przyznaje się w formie zwrotu części kosztów kwalifikowalnych,
2. Pomoc przyznaje się w wysokości do 85% kosztów kwalifikowalnych,
3. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż 500 000,00 zł. Ponieważ wysokość pomocy zależna jest od kursu euro szacujemy, że na jedną operację przypadnie około 160 000,00 zł.
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia Wniosku o Przyznanie Pomocy (dalej WOPP) posiada miejsce wykonywania działalności w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną.

5. Pomoc w zakresie rozwój GA, przyznaje się, jeżeli: wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego.
6. W zakresie rozwój GA pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, że w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WOPP wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność, o której mowa art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, potwierdzoną wpisem do gminnej ewidencji innych obiektów hotelarskich zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy o usługach hotelarskich.
7. W zakresie rozwój GA pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - operacja jest inwestycją polegającą na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do rozszerzonej oferty innych usług związanych z pobytem turystów, świadczonych przez rolnika w małym gospodarstwie rolnym, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców oraz art. 35 ust. 3 ustawy o usługach hotelarskich, lub modernizacji tego gospodarstwa agroturystycznego w celu podniesienia standardu lub poszerzenia świadczonych w nim usług związanych z pobytem turystów;
 - operacja nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą;
 - wnioskodawca deklaruje przystąpienie do lokalnej, regionalnej lub ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej kwaterodawców wiejskich nie później niż w dniu złożenia WOP;
 - operacja zakłada realizację koncepcji wdrożenia systemu kategoryzacji WBN, poprzez podwyższenie lub poszerzenie zakresu jakości świadczonych usług związanych z pobytem turystów.
8. W zakresie rozwój GA pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:
 - realizuje koncepcję wdrożenia systemu kategoryzacji WBN, tj. poddał obiekt ocenie kategoryzacji WBN oraz uzyskał zakładaną kategorię, certyfikat i tablicę rekomendacyjną, którą umieścił w widocznym miejscu;
 - udokumentował przystąpienie do lokalnej, regionalnej lub ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej kwaterodawców wiejskich.

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Zagród Edukacyjnych

1. Pomoc przyznaje się w formie zwrotu części kosztów kwalifikowalnych
2. Pomoc przyznaje się w wysokości do 85% kosztów kwalifikowalnych,
3. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż 500 000,00 zł. Ponieważ wysokość pomocy zależna jest od kursu euro szacujemy, że na jedną operację przypadnie około 160 000,00 zł.

4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia Wniosku o Przyznanie Pomocy (dalej WOPP) posiada miejsce wykonywania działalności w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną.
5. W zakresie rozwój ZE pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WOPP wykonywał tę działalność łącznie co najmniej przez 365 dni.
6. W zakresie rozwój ZE oraz pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego,
 - wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc odpowiednio na rozwój GA, rozwój ZE albo rozwój GO w ramach PS WPR;
 - upłynęło co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy na operację odpowiednio na start GA, start ZE albo start GO w ramach PS WPR.
7. W zakresie rozwój ZE pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - operacja jest inwestycją polegającą na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do realizacji co najmniej dwóch dodatkowych celów edukacyjnych, o których mowa w standardach OSZE, a w przypadku gdy wnioskodawca realizuje już więcej niż 3 cele edukacyjne określone w standardach OSZE, operacja polega na modernizacji tego gospodarstwa w celu podniesienia standardu świadczonych w nim usług w zakresie realizowanych celów edukacyjnych;
 - operacja nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą udokumentowano, iż ZE jest zarejestrowana w OSZE.

Standardy Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

1. Zgodnie z koncepcją zatwierdzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w listopadzie 2011 roku oraz wdrażaną przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Krakowie (CDR O/Kraków), „Zagroda edukacyjna” to obiekt:
 - zlokalizowany na obszarach wiejskich;
 - prowadzony przez mieszkańca wsi;
 - przyjmujący dzieci i młodzież w ramach programów szkolnych i aktywności pozaszkolnej;
 - posiadający i prezentujący zwierzęta gospodarskie albo uprawy rolnicze;
 - realizujący przynajmniej dwa cele edukacyjne spośród niżej wymienionych:
 - ✓ edukacja w zakresie produkcji roślinnej,
 - ✓ edukacja w zakresie produkcji zwierzęcej,
 - ✓ edukacja w zakresie przetwórstwa produktów rolnych,
 - ✓ edukacja w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej,
 - ✓ edukacja w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej.
2. Obiekt powinien posiadać zwierzęta gospodarskie lub uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji dla grup dzieci i młodzieży przyjmowanych w ramach programów szkolnych i pozaszkolnych lub udostępniane jako atrakcja turystyczna dla rodzin z dziećmi i dorosłych podróżujących indywidualnie.
3. Minimalnym obligatoryjnym warunkiem technicznym jest posiadanie zadaszonych miejsc do prowadzenia zajęć i udostępnienie toalet dla uczestników zajęć oraz spełnienie określonych prawem warunków bezpieczeństwa.

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach Rozwoju Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności

1. Pomoc przyznaje się w formie zwrotu części kosztów kwalifikowalnych
2. Pomoc przyznaje się w wysokości do 85% kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji polegających na rozszerzeniu kręgu odbiorców poprzez szerszą promocję produktów wytwarzanych przez członków tego KŁŻ
3. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż 500 000,00 zł. Ponieważ wysokość pomocy zależna jest od kursu euro szacujemy, że na jedną operację przypadnie około 160 000,00 zł.
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP:
 - posiada miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną;
 - posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną
5. W przypadku gdy wnioskodawca wykonuje działalność gospodarczą, pomoc przyznaje się:
 - zgodnie z art. 19a albo art. 19b rozporządzenia GBER;
 - jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo;
 - jeżeli warunki przyznania pomocy są spełnione przez wszystkich wspólników spółki, w przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej.
6. W zakresie rozwój KŁŻ pomoc przyznaje się, jeżeli operacja:
 - a) dotyczy wprowadzania do obrotu lub sprzedaży produktów rolnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub żywności zawierającej takie produkty, bezpośrednio konsumentom finalnym lub zakładom prowadzącym handel detaliczny bezpośrednio zaopatrującym konsumentów finalnych;
 - b) nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą;
 - c) przewiduje spełnienie co najmniej jednego z poniższych warunków:
 - ✓ rozszerzenie współpracy o minimum 5 nowych rolników oraz dostosowanie efektywności KŁŻ do zwiększonej liczby rolników/partnerów w ramach tego KŁŻ,
 - ✓ objęcie sprzedażą nowego asortymentu o cechach lub ilościach wymagających nakładów finansowych na dostosowanie posiadanej infrastruktury,
 - ✓ implementację nowych systemów sprzedaży, rozliczeń finansowych/księgowych,
 - ✓ rozszerzenie kręgu odbiorców poprzez szerszą promocję produktów wytwarzanych przez członków tego KŁŻ, w tym zastosowanie różnorodnych kanałów komunikacji z konsumentem, ze szczególnym

- uwzględnieniem co najmniej dwóch kanałów komunikacji cyfrowej (np. aplikacji na urządzenia mobilne, sklepu internetowego, strony internetowej itp.), przy czym warunek nie dotyczy promocji alkoholu
- d) przewiduje zastosowanie wspólnego logo dla wszystkich producentów oraz produktów objętych projektem oraz wykorzystujących zasoby danego KŁŻ.

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach przygotowania koncepcji Smart Village

1. Pomoc przyznaje się w formie kosztów jednostkowych,
2. W przypadku przygotowania koncepcji SV pomoc przyznaje się w wysokości wynikającej z wielokrotności kosztu jednostkowego przygotowania jednej koncepcji SV równego 4 tys. zł
3. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP:
 - posiada miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną;
 - posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.
4. W zakresie przygotowanie koncepcji SV pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - operacja jest realizowana wyłącznie w formule projektu grantowego;
 - zadania, na których realizację LGD zamierza udzielić grantów polegają na oddolnym wypracowaniu koncepcji SV.
5. W przypadku projektów grantowych na przygotowanie koncepcji SV pomoc wypłaca się, jeżeli dodatkowo każda koncepcja SV w ramach projektu grantowego, na którą udzielono grant:
 - obejmuje obszar zamieszkały przez nie więcej niż 20 tys. mieszkańców, który nie jest objęty inną koncepcją SV, przy czym liczbę mieszkańców określa się na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym ogłoszono konkurs na wybór grantobiorców na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnionych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej;
 - uwzględniła użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub pozwala na lepsze wykorzystanie wiedzy;
 - wykazuje korzyści dla lokalnej społeczności, w szczególności w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej liczby miejsc pracy lub przepaści cyfrowej;

- nie jest sprzeczna z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru nią objętego, w szczególności z LSR;
- została przygotowana w partnerstwie co najmniej z jednym podmiotem z obszaru nią objętego;
- w procesie jej opracowania zapewniono udział różnych podmiotów z obszaru nią objętego, w tym przeprowadzono konsultacje z lokalną społecznością;
- zawiera w szczególności:
 - ✓ opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością,
 - ✓ uproszczoną analizę słabych i mocnych stron (SWOT) obszaru objętego tą koncepcją,
 - ✓ plan włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację tej koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołeckiej w tym procesie,
 - ✓ listę projektów, które będą się składać na realizację tej koncepcji, uwzględniających komponent cyfrowy, środowiskowy lub klimatyczny

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach pozostałych zakresów:

- **włączenie społeczne seniorów, młodych i w niekorzystnej**
 - **poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej**
 - **poprawa dostępu do usług dla lokalnej społeczności**
 - **kształtowanie świadomości obywatelskiej**
1. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne (w tym osoby do 25 r.ż. i powyżej 60 r.ż.), osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.
 2. Pomoc będzie udzielana w dwóch formach – w formie konkursowej (projekty powyżej 50 tys. zł) oraz projektów grantowych (projekty poniżej 50 tys. zł)
 3. Pomoc przyznaje się w formie zwrotu części kosztów kwalifikowanych,
 4. Pomoc przyznaje się w wysokości do 100% kosztów kwalifikowalnych:
 - w przypadku operacji nie inwestycyjnych realizowanych przez beneficjentów innych niż JSFP,
 - obejmujących inwestycje nieprodukcyjne, realizowane przez beneficjentów innych niż JSFP
 5. Pomoc przyznaje się w wysokości do 75% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanych przez JSFP.
 6. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż 500 000,00 zł.
 7. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP:
 - posiada miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania

działalności w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną;

- posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

– **włączenie społeczne seniorów, młodych i w niekorzystnej**

1. W zakresie włączenia społecznego seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji pomoc na operację inwestycyjną przyznaje się podmiotom świadczącym usługi na rzecz grup osób wymagających włączenia w ramach swoich zadań statutowych albo ustawowych, w szczególności organizacjom pozarządowym lub instytucjom kultury.
2. W zakresie włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji pomoc przyznaje się, jeżeli operacja nie jest realizowana w ramach działalności gospodarczej, do której stosuje się ustawę Prawo przedsiębiorców.

– **poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej**

1. W zakresie poprawy dostępu do małej infrastruktury publicznej pomoc przyznaje się JSFP albo organizacji pozarządowej
2. W zakresie poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej pomoc przyznaje się, jeżeli:
 - operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej;
 - infrastruktura będąca efektem tej inwestycji jest ogólnodostępna i niekomercyjna lub obejmuje obiekty użyteczności publicznej;
 - koszty całkowite operacji nie przekraczają 1 mln euro.
3. W zakresie poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej pomoc wypłaca się, jeżeli:
 - operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej;
 - infrastruktura będąca efektem tej inwestycji jest ogólnodostępna i niekomercyjna lub obejmuje obiekty użyteczności publicznej;
 - koszty całkowite operacji nie przekroczyły 1 mln euro.

– **poprawa dostępu do usług dla lokalnej społeczności**

1. W zakresie poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności pomoc przyznaje się, jeżeli operacja:
 - nie obejmuje inwestycji infrastrukturalnych ani operacji w zakresach: start DG, rozwój DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO lub rozwój KŁŻ;
 - zakłada, iż efekty operacji będą służyły zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej, a ewentualne obiekty infrastruktury powstające w ramach tych operacji będą ogólnodostępne.

– **kształtowanie świadomości obywatelskiej**

1. W zakresie kształtowanie świadomości obywatelskiej pomoc przyznaje się, jeżeli operacja:
 - dotyczy co najmniej jednego z poniższych obszarów:
 - ✓ zrównoważonego rolnictwa,

- ✓ gospodarki rolno-spożywczej,
 - ✓ zielonej gospodarki lub biogospodarki,
 - ✓ wsparcia rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji lub przedsiębiorczości,
 - ✓ wzmocnienia programów edukacji liderów życia publicznego lub Społecznego
- nie obejmuje inwestycji infrastrukturalnych.

Zasady uzyskania dofinansowania w ramach projektów partnerskich i realizowane w partnerstwie:

1. Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej,
2. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż:
 - 50 tys. zł – w zakresie przygotowanie projektów partnerskich krajowych;
 - 150 tys. zł – w zakresie przygotowania projektów partnerskich międzynarodowych;
3. Kwota pomocy w formie płatności ryczałtowej ustalana jest na podstawie projektu budżetu operacji
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną
5. W zakresie przygotowanie projektów partnerskich pomoc przyznaje się:
 - tylko raz w okresie realizacji PS WPR;
 - jeżeli żadnemu z partnerów wymienionych w umowie intencyjnej nie została dotychczas przyznana pomoc w tym zakresie.
6. Pomocy na operacje realizowane w partnerstwie oraz operacje w ramach projektów partnerskich nie przyznaje się LGD

BIBLIOGRAFIA

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
- Wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
- Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR

NOTATKI
